Ўзбекистон ёшлар иттифоқининг
корхона, ташкилот ва муассасалардаги бошланғич ташкилотлар тўғрисида
Н И З О М

I. Умумий қоидалар

1. Ўзбекистон ёшлар иттифоқининг корхона, ташкилот ва муассасалардаги бошланғич ташкилоти (*кейинги ўринларда бошланғич ташкилот, деб юритилади*) Иттифоқнинг Устави ва Дастурида белгиланган мақсад ва вазифаларни амалга оширувчи ҳамда ёшларни бирлаштирувчи қуйи органидир.

2. Бошланғич ташкилот Иттифоқнинг камида беш нафар аъзоси йиғилиши қарори билан тузилиб, Ўзбекистон Республикасининг маъмурий-ҳудудий бўлинишини ҳисобга олган ҳолда Иттифоқнинг маҳаллий кенгашларига бирлашади.

3. Бошланғич ташкилот ўз фаолиятини ташкил этишда "Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида", "Нодавлат нотижорат ташкилотлари тўғрисида", "Жамоат бирлашмалари тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси қонунлари, шунингдек, Ўзбекистон ёшлар иттифоқининг Устави ва Дастурига асосланади.

4. Бошланғич ташкилотга Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Марказий Кенгаши Ижроия қўмитаси қарори билан юридик шахс мақоми берилиши мумкин. Мазкур масалани кўриб чиқишда, биринчи навбатда, унинг молиявий имкониятлари ҳисобга олинади.

II. Бошланғич ташкилотнинг мақсад ва вазифалари

5. Бошланғич ташкилотнинг асосий мақсади корхона, ташкилот ва муассасаларда фаолият юритаётган ёш мутахассисларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш, улар орасидан истеъдодли ва иқтидорли ёшларни юзага чиқариш, ёш мутахассисларнинг "Устоз-шогирд" анъанасига мувофиқ етук мутахассис бўлишларига кўмаклашиш, шунингдек, ёшларнинг ижтимоий муаммоларини ечишда кўмаклашишдан иборат.

6. Бошланғич ташкилотнинг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат:

- ёш мутахассислар, ишчи-ходимларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш, уларнинг инновацион ғояларини амалиётда татбиқ этишда кўмаклашиш, ёш ходимларга ижодий ва интеллектуал салоҳиятини рўёбга чиқариши учун шароит яратиш;

- ишчи-ходимлар билан мулоқот олиб бориш, уларнинг шахсий ҳаётидаги ҳамда меҳнат жойидаги муаммолари ижобий ҳал этилишида яқиндан кўмаклашиш;

- янги иш бошлаган ишчи-ходимларни "Устоз-шогирд" анъанасига мувофиқ малакали мутахассисларга бириктириш, малакали устозлар томонидан ёш мутахассисларга меҳнат сир-асрорлари ўргатилишини мониторинг қилиб бориш;

- ёшларни маънавий-ахлоқий жиҳатдан тарбиялаш, уларни соғлом турмуш тарзи ҳамда оммавий спортга жалб этиш.

III. Бошланғич ташкилотнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

7. Бошланғич ташкилот ҳуқуқлари қуйидагилардан иборат:

- корхона, ташкилот ва муассасалар ҳамда Иттифоқнинг маҳаллий кенгашларининг комиссиялари ишида, бошқарув кенгашларининг ёшлар масалалари билан боғлиқ барча йиғилишларида иштирок этиш, шунингдек, раҳбарият, юқори ташкилот ва органларга таклифлар киритиш;

- Иттифоқ аъзоси ҳисобланган ишчи-ходимларни ишдан бўшатиш ёки интизомий жазо чораларини кўришдан аввал раҳбариятга муносабат билдириш;

- корхона, ташкилот ва муассасаларнинг барча қуйи бўлинмаларидаги ёш-ходимлар манфаатларини ҳимоя қилиш юзасидан жамоатчилик назоратини ўрнатиш;

- ўз фаолиятига доир маълумотларни тарқатиш, тарғиб этиш ҳамда йиғилишлар, мажлислар, тадбирлар, анжуманлар, семинар ва давра суҳбатларини ўтказиш;

- мазкур низомда белгиланган тартибда корхона, ташкилот ва муассасада ўз тузилмаларини ташкил этиш.

Бошланғич ташкилот тегишли меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларда назарда тутилган бошқа ҳуқуқлардан ҳам фойдаланиши мумкин.

8. Бошланғич ташкилот мажбуриятлари қуйидагилардан иборат:

- Ўзбекистон Республикасининг қонун ва қонун ости ҳужжатлари, Ўзбекистон ёшлар иттифоқининг Устави ҳамда корхона, ташкилот ва муассасанинг ички тартиб-қоидаларига риоя қилиш;

- корхона, ташкилот ва муассаса ҳамда Иттифоқнинг маҳаллий кенгашига ўз фаолияти тўғрисидаги ҳисоботларни ўрнатилган тартибда тақдим этиш;

- корхона, ташкилот ва муассасада маънавий-маърифий ишларни амалга ошириш, ёшлар ўртасида турли тадбирларни ташкил этиш.

Бошланғич ташкилот тегишли меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларда назарда тутилган бошқа мажбуриятларга ҳам эга.

IV. Корхона, ташкилот ва муассасалардаги бошланғич ташкилотда Иттифоққа аъзоларни ҳисобга олиш ва аъзоликдан чиқариш

9. Ёшларни Иттифоққа аъзолик қилиш Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Уставида белгиланган тартибда амалга оширилади.

10. Иттифоққа таълим муассасаларида аъзо бўлган ёшлар корхона, ташкилот ва муассасага ишга қабул қилинган тақдирда бошланғич ташкилот томонидан ҳисобга олинади ва ишдан бўшагач, ҳисобдан чиқарилади.

V. Бошланғич ташкилотнинг ташкилий тузилмаси

11. Бошланғич ташкилотнинг ташкилий тузилмаси таркибига қуйидагилар киради:

- аъзоларнинг умумий (ҳисобот-сайлов) йиғилиши;

- бошланғич ташкилот кенгаши;

- бошланғич ташкилот йўналишлари.

12. Бошланғич ташкилотда ҳисобда турган Иттифоқ аъзоларининг бир йилда камида бир марта ўтказиладиган умумий (ҳисобот-сайлов) йиғилиши унинг раҳбар органи ҳисобланади. Умумий (ҳисобот-сайлов) йиғилишида бошланғич ташкилот етакчисининг йиллик фаолияти юзасидан ҳисоботи эшитилади, муҳокама қилинади ҳамда бошланғич ташкилот етакчиси сайланади.

13. Умумий (ҳисобот-сайлов) йиғилиши ўз ишида жами иштирокчилар (делегатлар)нинг учдан икки қисми иштирок этган тақдирдагина ваколатли ҳисобланади. Ушбу орган томонидан қабул қилинадиган қарорлар иштирокчиларнинг ярмидан кўпи овоз берган тақдирда қабул қилинган ҳисобланади.

14. Умумий йиғилиш ваколатларига қуйидагилар киради:

- бошланғич ташкилот умумий фаолиятига оид қарорлар қабул қилиш, йиллик умумий фаолияти бўйича ҳисоботини эшитиш, баҳолаш, кенгаши аъзолари сонини белгилаш, унинг таркиби ҳамда етакчисини сайлаш;

- Иттифоқ аъзолигига қабул қилиш ва аъзоликдан чиқариш;

- узоқ муддатли (йиллик) иш режасини тасдиқлаш;

- юридик шахс мақоми берилган бошланғич ташкилотларда унинг штатлар жадвалини тасдиқлаш;

- бошланғич ташкилот фаолиятини тугатиш тўғрисида қарор қабул қилиш.

15. Бошланғич ташкилот кенгаши – Иттифоқ аъзолари орасидан камида беш кишидан иборат таркибда сайлаб олинадиган бошланғич ташкилот ижроия органи ҳисобланади. Кенгашга бошланғич ташкилот етакчиси раҳбарлик қилади. Кенгаш ташкилот олдида турган вазифалар, тасдиқланган режа ва тадбирларнинг амалга оширилишини таъминлайди. Иттифоқнинг юқори ташкилотлари қарорлари ижроси бўйича чора-тадбирлар белгилайди ҳамда амалга оширади, бошланғич ташкилотнинг кундалик фаолиятини бошқаради.

16. Бошланғич ташкилот кенгаши ўз ишида жами қатнашчиларнинг учдан икки қисми иштирок этганда ва қарор қабул қилишда қатнашчиларнинг ярмидан кўпи овоз берганда ваколатли ҳисобланади.

17. Бошланғич ташкилот кенгаши таркибига Иттифоқнинг якка ёки жамоавий тартибдаги аъзолари орасидан йўналиш координаторлари сайланади.

18. Бошланғич ташкилот кенгаши:

- Иттифоқнинг дастурий мақсад ва вазифаларини амалга оширади, Иттифоқнинг юқори органлари ва бошланғич ташкилотнинг умумий йиғилиши қарорларини бажаради, бошланғич ташкилотнинг ички меъёрий ҳужжатларини тасдиқлайди;

- бошланғич ташкилотнинг кундалик фаолиятига оид қарорлар қабул қилади, Иттифоқ аъзолигига қабул қилиш ва аъзоликдан чиқиш ишларини олиб боради;

- Иттифоқ аъзоларининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишга доир масалаларни кўриб чиқади;

- умумий йиғилиш ва Иттифоқнинг юқори органлари топшириғига биноан бошқа масалаларни ҳал этади.

19. Бошланғич ташкилот етакчиси бошланғич ташкилотнинг ҳисобот-сайлов йиғилишида очиқ овоз бериш йўли билан сайланади.

20. Бошланғич ташкилот етакчиси лавозимига 35 ёшдан ошмаган, корхона, ташкилот ва муассасада меҳнат фаолиятини олиб бораётган, умумий уч йиллик меҳнат стажига эга бўлган ходимлар номзоди кўриб чиқилади.

21. Бошланғич ташкилот етакчисининг вазифа ҳамда ваколатларига қуйидагилар киради:

- мазкур Низом доирасида бошланғич ташкилот фаолиятини ташкил қилиш, унга раҳбарлик қилиш ҳамда умумий фаолиятни мувофиқлаштириш;

- Иттифоқнинг юқори органлари, бошланғич ташкилотнинг раҳбар ва ижроия органлари қарорлари бажарилишини таъминлаш;

- бошланғич ташкилот кенгаши аъзолари орасидан бошланғич ташкилот йўналиш координаторларини тайинлаш;

- бошланғич ташкилотнинг раҳбар органлари қарорига кўра бошқа ваколатларни бажариш ҳамда мазкур Низомга зид бўлмаган вазифаларни амалга ошириш.

22. Мазкур Низомда белгиланган мақсад ва вазифаларни амалга ошириш учун бошланғич ташкилот қуйидаги йўналишларда фаолият олиб боради:

23. Маданий-маърифий ва ҳуқуқий тарғибот йўналиши координатори:

- ёшларни маънавий-ахлоқий жиҳатдан, ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ҳамда мамлакатимизда амалга оширилаётган ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий ислоҳотларнинг мазмун-моҳиятини ёшлар онгига чуқур сингдиришга қаратилган давра суҳбатлари, очиқ мулоқотлар, семинар-треннинглар ташкил этади;

- четдан “оммавий маданият” ниқоби остида кириб келаётган, миллий маънавиятимизга зид бўлган маънавий таҳдидлардан ҳимоя қилишга қаратилган тарғибот ишларини олиб боради;

- ишчи-ходимлар ўртасида маънавий-ахлоқий муҳитни мунтазам ўрганиб боради, ёшлар ўртасида маънавий ва маданий тадбирларни ташкил этади;

- ҳududдаги диққатга сазовор жойлар ҳамда тарихий обидаларга саёҳатлар уюштиради;

- ёшларнинг сиёсий маданияти, ҳуқуқий онги ва саводхонлиги, фуқаролик масъулияти ва ижтимоий фаоллигини ошириш бўйича чора-тадбирлар мажмуини ишлаб чиқади ва амалга оширади.

24. Оммавий тадбирлар ва спорт-саломатлик масалалари йўналиши координатори:

- меҳнат жамоасидаги ёшлар ўртасида оммавий тадбирларни ташкил этади;

- ёшларнинг кайфияти ва интилишларини қўллаб-қувватлайди, улар иштирокида турли хил кўнгилочар концерт дастурлари, танлов ҳамда бошқа оммавий тадбирларни ташкил этади;

- ишчи-ходимлар мунтазам равишда спорт билан шуғулланиши учун узоқ муддатли комплекс чора-тадбирлар дастурини ишлаб чиқади ва ташкил этади;

- ишчи-ходимларни соғломлаштириш, уларни соғлом турмуш тарзи талаблари асосида ҳаёт кечиришига қаратилган тарғибот тадбирларини ўтказади;

- корхона, ташкилот ва муассаса ҳудуди, шунингдек, унинг атрофидаги ҳудудларида ободонлаштириш-кўкаламзорлаштириш ишларини ташкил этади.

25. “Устоз-шогирд” анъанасини мувофиқлаштириш ва ёш ходимларни касбий малакасини ошириш йўналиши координатори:

- ёш ходимлар, янги ишга кирган ёш мутахассисларни малакали мутахассисларга шогирд сифатида бириктиради;

- ёш мутахассис билан малакали мутахассиснинг олиб бораётган ишларини мониторинг қилади;

- ёшларнинг касбий кўникмасини янада ошириш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқади ва амалга оширади;

- ёш кадрларнинг касбий юксалишига хизмат қиладиган маҳорат дарсларини ўтказади;

- ўрта махсус, касб-ҳунар ҳамда олий таълим муассасаларидан корхона, ташкилот ва муассасаларга амалиёт ўташ учун юборилган ўқувчи ҳамда талаба-ёшларни белгиланган тартиб асосида амалиёт ўташига шароит яратиб беради, уларга услубий-амалий ёрдам кўрсатади.

26. Ижтимоий-иқтисодий йўналиш координатори:

- корхона, ташкилот ва муассасада меҳнат қилаётган ижтимоий ҳимояга муҳтож ишчи-ходиларнинг маиший турмуш шароитини яхшилаш бўйича таклифлар ишлаб чиқади, улар хонадонидаги томорқадан унумли фойдаланиши бўйича машғулотлар ташкил этади;

- корхона, ташкилот ва муассасадаги ишчи-ходимларга истеъмол кредитлари ажратилишида кўмаклашади;

- корхона, ташкилот ва муассасада ишлаб, нафақага чиққан нуронийлар ҳолидан хабар олиш механизмини ишлаб чиқади ва амалга оширилишини таъминлайди;

- корхона, ташкилот ва муассаса жойлашган ҳудудда истиқомат қилувчи ижтимоий ҳимояга муҳтож, кам таъминланган оила фарзандлари ҳамда имконияти чекланган ёшларнинг турмуш шароитини ўрганиб боради, уларни қўллаб-кувватлаш бўйича раҳбариятга таклифлар киритади;

- Меҳрибонлик, Саҳоват уйларида корхона, ташкилот ва муассаса номидан турли хил тадбирлар ташкил этиш ҳамда кўмакка муҳтожларга байрамлар арафасида совға-саломлар улашиш юзасидан чора-тадбирлар кўради.

VI. Бошланғич ташкилот етакчиси ва координаторларини, унинг фаолиятини моддий қўллаб-қувватлаш

27. Бошланғич ташкилот корхона, ташкилот ва муассаса раҳбарияти томонидан камида 2 та хона, мебель жиҳозлари (2 та иш столи, 1 та катта айлана стол, 15 та стул, 2 та шкаф), 1 та компьютер жамламаси (**интернет тармоғига уланган**), 1 та проектор жамламаси, принтер, нусха кўпайтириш ускунаси, рангли принтер, рақамли фотоаппарат, видеокамера, 5 дона акустика ускуналари (овоз кучайтирувчи микрафон мажлислар учун), девонхона моллари, стендлар, энциклопедиялар, бадиий ва илмий-оммабоп китоблар билан таъминланади ҳамда ёшлар учун мўлжалланган газета ва журналлар обунасини ташкил этилади. Корхона томонидан, Бошланғич ташкилот етакчиси 50% унинг координаторлари 30% миқдордаги иш ҳақига қўшимча устама билан рағбатлантириб борилади.

28. Бошланғич ташкилотга Ўзбекистон ёшлар иттифоқи маҳаллий кенгаши томонидан тегишли услубий қўлланмалар, кўргазмали воситалар, турли маънавий-маърифий, тарбиявий мавзудаги ва бошқа тарқатма, тарғибот материаллари етказиб берилади.

29. Бошланғич ташкилотнинг иш режасидаги асосий масалалар корхона, ташкилот ва муассасанинг йиллик иш режасига киритилиб, молиялаштирилади.

30. Юридик шахс мақомига эга бўлган бошланғич ташкилотлар корхона, ташкилот ва муассаса раҳбарияти ҳамда Ўзбекистон ёшлар иттифоқининг маҳаллий кенгашини огоҳлантирган ҳолда мақсад ва вазифалари доирасидаги чора-тадбирларни амалга оширишга қаратилган турли грант ва беғараз ҳомийлик дастурларида иштирок этиши мумкин.

VIII. Бошланғич ташкилот фаолиятини тўхтатиш ва тугатиш тартиби

31. Бошланғич ташкилот фаолияти бошланғич ташкилот очилган корхона, ташкилот ва муассаса тугатилганда Иттифоқ аъзоларининг умумий йиғилиши қарори ёки қонунчиликда кўзда тутилган бошқа жиҳатларга кўра тўхтатилади.

32. Бошланғич ташкилот юридик шахс мақомига эга бўлса, унинг фаолияти тугатилгандан кейин ходимлар таркибига оид ҳужжатлар амалдаги қонунчиликда белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикасининг архив муассасаларига сақлаш учун топширилади.